

L'onze de setembre, des del prisma d'una Europa diferent

Una nova jornada particular

Per a alguns havia de ser calenta. Va fer calor, però la temperatura política de la Diada no va arribar a cremar. Es va tancar la revolució d'agost, prorrogada fins al dia 11, però es va obrir el curs polític de les autonòmiques, curs on la paraula independència ja és al vocabulari.

La transformació d'Europa obliga a replantejar-se la intangibilitat de les fronteres.

CARME PUERTOLAS

Avui Lituània, demà Catalunya", "Ibarra, Solchaga, Catalunya és la que paga", "Felipe, Serra, els diners són per la terra", "Pujol tremola, Colom és el que mola", "Ibarra no ho entens, serem independents", "Felipe, cotorra, l'imperi se t'ensorra"... Aquestes serien les noves proclames que s'han sentit al carrer per la Diada d'enguany, a més de les habituals "Som una nació, autodeterminació", "independència", etc. Més enllà de l'anècdota, són proclames noves produc-

te d'una triple influència, internacional, estatal i nacional, que ha marcat aquest onze de setembre, principalment al carrer però també entre els cercles parlamentaris i institucionals, bé que menys. La transformació d'Europa, iniciada amb la caiguda del mur de Berlín i marcada pel ressorgiment de les reivindicacions nacionals, ha trencat el tabú de la intangibilitat de les estructures estatals i ha obligat l'Europa dels dotze, dins la qual es troba Espanya, a replantejar-se moltes coses.

A casa nostra, aquests fets han empès el president Pujol i el nacionalisme majoritari a demanar més poder per a Catalunya, centrant el contenciós en el finançament autonòmic, i han donat més protagonisme als moviments independentistes, encapçalats per ERC i un eufòric Àngel Colom. El mapa polític català no ha sofert grans modificacions, però s'han aclarit conceptes i voluntats i en algun cas, s'han hagut de fer aclariments i desmentiments, sobretot en el camp convergent, per una certa *accele-*

ració de les bases. Aquests aclariments, sovint innecessàries, també els ha provocat la crispació amb què Madrid ha analitzat la política catalana. Ni s'han trencat les cartes, ni tot el que ha passat és foc d'encenalls. S'han manifestat determinats símptomes que poden ser importants en la vida política catalana immediata.

LA DIADA DEL FINANÇAMENT

La Diada, pel que fa a l'àmbit del nacionalisme majoritari, ha servit per a

les reivindicacions nacionals, però que aquestes passen essencialment per la millora del sistema de finançament autonòmic, el respecte a les competències i a la Generalitat com a màxima institució de Catalunya, i no per grans principis autodeterministes o independentistes.

Des de Convergència es fa del finançament la pedra de toc de les relacions amb el govern central i és en aquesta qüestió on volen mesurar si Madrid accepta o no el fet diferencial català. En aquest sentit, la Diada de CiU ha estat la *diada del finançament*, amb un ull posat en les elec-

seva coalició a l'Ajuntament de Girona que el dia abans havien votat una moció a favor del dret a la independència de Catalunya, que no prosperà per l'oposició del PSC. No eren els primers. En els darrers dies mocions semblants han estat aprovades amb el suport de CiU, mocions idèntiques a Ponts (la Noguera), Palafrugell, la Bisbal i Palamós (Baix Empordà) i a la Garriga (Vallès Oriental), i en els dos darrers exemples, amb el suport del PSC. Per una banda doncs, amb la Diada Pujol ha tornat les coses al seu lloc, però de tota la sacsejada nacio-

La Diada ha servit per a refermar la voluntat d'aprofundir l'autogovern.

CARME PUERTOLAS

refermar la voluntat d'aprofundir l'autogovern recordant, però, que això és possible dins l'actual marc constitucional, tranquil·litant així certs alarmismes expressats tant des del PSC, preocupat per la convivència, com des del govern central, que en algun moment havia qüestionat la lleialtat de Pujol al marc legal vigent. Al llarg del dia, tant el president de la Generalitat com altres destacats dirigents de la seva coalició basaren les seves declaracions en la tesi que la conjuntura actual reforça i omple de contingut

cions autonòmiques, la convocatòria de les quals continua pendent d'aquest tema. El tema del finançament sortí en forma de reivindicació al carrer via la Joventut Nacionalista de Catalunya. Els joves de CDC organitzaren una concentració davant la seu del Banc d'Espanya a Barcelona, exigint un nou finançament "més just", i repartiren tríptics als vianants explicant "el que ens costa Espanya a cada català".

Però durant la Diada, Pujol també hagué de desautoritzar els regidors de la

nalista n'ha quedat un rastre que inclús ha superat la dinàmica dels partits, com és el cas dels municipis.

ERC: DE LITUÀNIA A MADRID

La radicalització del discurs nacionalista l'ha assumit ERC, que al voltant de la Diada ha desplegat una intensa activitat per a vehicular cap al seu espai els tres fronts abans esmentats: l'internacional, l'estatal i el nacional, mantenint el seu discurs en tot moment en el terreny

"¿I tu qui ets?"

tu qui ets?". Un membre del servei d'ordre de la manifestació unitària convocada per ERC i la Crida feia aquesta pregunta a un home jove, encorbatat i musculós, que estava situat permanentment darrere Àngel Colom. Resposta d'un altre militant: "Tranquil, no passa res, és un mosso d'esquadra". El jove republicà descobria en aquell moment que el seu líder portava una escorta de protecció.

Durant tots els actes que ha organitzat ERC per commemorar la Diada, el seu màxim dirigent ha gaudit de la protecció d'un grup de Mossos d'Esquadra de paísà que ha garantit la seva seguretat da-

vant possibles incidents amb grups independentistes radicals. D'ençà de la dissolució de Terra Lliure, el partit republicà ha patit agressions contra els seus militants, com en la passada diada nacionalista del Pi de les Tres Branques, i han estat apedregades o pintades algunes de les seves seus. Aquest clima de tensió ha portat els republicans a sol·licitar protecció i en aquesta Diada ha estat ostensible. Un grup variable de tres o quatre mossos s'han encarregat de garantir la seguretat d'Àngel Colom i també la de la delegació lituana que aquests dies l'ha acompanyat.

En la mateixa manifestació

del dia onze a la tarda es podia observar com un cotxe buit, situat davant la pancarta unitària, seguia la comitiva. Estava preparat per si, en cas d'incidents, Colom i els altres dirigents republicans havien de sortir precipitadament.

Els mateixos mossos, en aquest cas uniformats, van tallar de soca-rel un possible intent de boicot a Colom. Un grup independentista radical, escindit del MDT, havia preparat una falla amb el retrat d'Àngel Colom, de Pere Bascompte, el rei i un guàrdia civil, amb la intenció de cremar-la al mig de la manifestació. Però aquesta intenció va ser avortada amb una càrrega

de la policia autonòmica quan aquest grup es disposava a traure la falla del seu local per dur-la a la concentració. En aquell moment van ser practicades diverses detencions.

La dissolució de Terra Lliure i la seva integració a ERC ha provocat fortes tensions dins l'independentisme radical. Però curiosament i contra el que pugui semblar, qui més ha criticat o atacat el partit d'Àngel Colom no ha estat Catalunya Lliure, el partit que patí una escissió, sinó grups independentistes radicals autònoms, sorgits de petites escissions al si del MDT.

P.M.

dels principis independentistes. En el camp internacional, ERC ha volgut capitalitzar el nou mapa europeu fent-se acompanyar en tots els seus actes, institucionals o de carrer, per una delegació de dos parlamentaris de Lituània, pel vice-alcalde de la capital d'Eslovènia i per un representant de la comunitat croata a Catalunya. ERC va dur els seus convidats als seus mítings, a la recepció oficial del Parlament, on es convertiren en el centre d'atenció, i a la manifestació de la tarda. Paral·lelament, el mateix dia 11, el president del partit republicà i eurodiputat Heribert Barrera reclamava en anglès al Parlament Europeu el dret a l'autodeterminació. Però, a més, ERC no volgué deixar passar l'oportunitat d'explicar el seu projecte i anà a Madrid dos dies abans de l'onze de setembre per explicar, en un marc crispat, el seu projecte independentista. La premsa de la capital, que en les darreres setmanes havia relatat episodis quasi bèl·lics de la situació política catalana, rebé la direcció d'ERC amb una receptivitat que sorprengué els mateixos republicans. L'únic moment conflictiu el provocà l'afirmació de Colom que la nació catalana va de "Salses a Guardamar i de Fraga a Maó", que fou titllada d'"imperialista". ERC recollí el resultat de la seva operació 11 de setembre amb un dinar popular de 1.500 persones i una manifestació a la tarda que concentrà milers de persones, de vuit mil a vint mil segons les fonts.

Independentment de les xifres, ERC

ha aconseguit monopolitzar el debat independentista i introduir-lo dins el debat de país, arrossegant de vegades, com en el cas de les mocions per la independència als ajuntaments, la coalició CiU. Ara caldrà veure com es tradueix aquesta influència en vots i escons. De moment, amb la Diada ERC ha demostrat que és la formació amb més influència política dins el panorama de l'independentisme català, espai que continua repartint-se, però a distància, amb Catalunya Lliure i el Moviment de Defensa de la Terra.

ELS ALTRES INDEPENDENTISTES

Des que Colom va fer-se amb el liderat d'ERC, el partit republicà ha anat rebent a les seves files militants procedents de l'independentisme radical. En aquesta línia, el fet més conegut és l'entrada de militants de Terra Lliure i de Catalunya Lliure, però també han seguit el mateix procés militants provinents de l'antic MDT, tot i que de forma individual i menys espectacular. Aquesta evolució de l'independentisme radical ha tingut les seves repercussions en la Diada d'enguany, on ERC ha aconseguit arrossegar més gent al carrer.

Catalunya Lliure va concentrar els seus simpatitzants en un míting matinal al costat de l'estàtua de Rafael de Casanova, on el seu dirigent Josep Guia recordà que sense unitat nacional no és possible la independència i anuncià que el seu partit es presentaria a les elec-

cions autonòmiques. En aquest sentit, Guia sol·licità al president de la Generalitat que les convoqui aviat, demostrant que Catalunya Lliure intenta entrar en la dialèctica electoral, i no rebutja la participació política, tot i que descarta fer-ho amb ERC. El MDT, per la seva banda, convocà, com és tradicional, al Fossar de les Moreres, en un acte on tot i propugnar la "unitat de l'esquerra independentista" es criticà durament ERC, titllant-la de "traïdora". En el mateix acte, es llegí un comunicat atribuït a Terra Lliure, mitjançant el qual aquesta organització desmentia la seva dissolució i afirmava continuar la lluita "mentre quedin independentistes empresonats". Crits com "Colom a la gàbia, patriotes al carrer" demostraren que entre Catalunya Lliure i el MDT es mantenen profundes diferències encara alhora d'enfocar la seva estratègia independentista.

A última hora del vespre aparegueren de nou els incidents, habituals en cada Diada, però enguany amb una renovada virulència. Si bé la manifestació havia comptat amb un públic nombrós, de totes les edats, cosa que també era una novetat de l'edició d'enguany, al vespre els joves amb mocador negre reaparegueren, però toparen amb una resposta policial de gran contundència.

En definitiva, més que una Diada, però menys del que alguns pensaven que veurien o volien veure.

Pere Martí